

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Academie voor Schone Kunsten te ARENDONK

Hoofdstructuur	deeltijds kunstonderwijs
Instellingsnummer	49643
Instelling	Gemeentelijke Academie voor Schone Kunsten
Directeur	Marc HERMANS
Adres	Wampenberg 26 - 2370 ARENDONK
Telefoon	014-44.20.61
Fax	014-44.20.63
E-mail	secretariaat@academiearendonk.be
Website	academiearendonk.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Arendonk
Adres	Vrijheid 29 - 2370 ARENDONK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	23-03-2015, 24-03-2015, 25-03-2015, 26-03-2015, 27-03-2015, 28-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	10-06-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Wouter CORNILLIE
Teamleden	Hilde QUIX

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Beeldende kunst: beeldende vorming	7
3.1.1.2 Beeldende kunst: monumentale kunst	8
3.1.1.3 Beeldende kunst: schilderkunst	11
3.1.1.4 Beeldende kunst: vrije grafiek.....	14
3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Leerbegeleiding	17
4.2 Evaluatiepraktijk.....	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	20
6.1 Wat doet de academie goed?	20
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	21

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de academie

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de academie,
3. het algemeen beleid van de academie.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele academie aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de academie een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opties/instrumenten.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de academie na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de academie voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de academie voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de academie om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de academie de doelen en gaat de academie dit na?
 - ontwikkeling: heeft de academie aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de academie aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de academie of van structuuronderdelen als de academie binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Gemeentelijke Academie voor Schone Kunsten van Arendonk, opgericht in 1963, is sinds 2008 gehuisvest aan de rand van het centrum van Arendonk, in een imposant gerenoveerde oude sigarenfabriek, het Karel I gebouw. Ze is hiermee hét visitekaartje van de gemeente. Het gebouw is een exponent van de krachtige 'pedagogische architectuur' die het hele korps heeft opgebouwd. Het is een plek waar de leerlingen en leerkrachten het prettig vinden om elkaar te ontmoeten in het kader van het aangeboden kunstonderwijs. De academie heeft nog één filiaal in Kasterlee waar de kinderen en de jongeren uit de omgeving beeldend kunstonderwijs kunnen volgen. De academie onderhoudt goede contacten met het socio-culturele veld en de bedrijfswereld in de regio. Sinds de vorige doorlichting van het schooljaar 2003-2004 is het leerlingenaantal met 6% gegroeid.

Tijdens de doorlichting stonden voor het **erkenningsonderzoek** de volgende vakken in de focus: beeldende vorming, monumentale kunst, schilderkunst en vrije grafiek. In de middelbare graad behalen de leerlingen op overtuigende wijze de leerplandoelstellingen. De goed onderbouwde en uitdagend aangeboden cyclische leerlijnen van een beeldende kunstopleiding spelen hierbij een cruciale rol. Met een eenvoudig maar bijzonder krachtig onderwijsaanbod leidt de vakgroep van de monumentale kunsten haar leerlingen op tot bezielde kunstbeoefenaars, ontwerpers en kunstenaars. In een cultuur van open dialoog realiseert de vakgroep schilderkunst op een voorbeeldige wijze een krachtige leeromgeving met tal van instrumenten en werkvormen. De hoge kwaliteit van het diverse werk van hun leerlingen is hiervan het resultaat. Een heel goed uitgerust atelier van vrije grafiek brengt de leerling in een bijzonder artistiek tijdsbesef, met veel aandacht voor een evenwicht tussen vorm, techniek en inhoud. De leerlingengroep vervult een actieve rol in de sterke leerbegeleiding. De academie vervult met enthousiasme en een grote deskundigheid haar decretale opdracht. Ze leidt haar leerlingen op tot zowel actieve amateur kunstbeoefenaars als tot kunstbeschouwers en bereidt ze voor op het hoger kunstonderwijs.

In het **kwaliteitsonderzoek** werden leerbegeleiding en evaluatiepraktijk in de focus opgenomen. De leerbegeleiding is stevig verankerd in de hele academie. Ze stimuleert een bewuste cultuur- en kunstbeleving en -beoefening zowel bij jongeren als volwassenen. Ze richt zich in haar opdracht niet enkel tot het 'hoofd' en de 'handen' van de leerling maar ook tot het 'hart'. De sterke pedagogische architectuur van de academie maakt het evalueren eenvoudig en duidelijk. Vanuit de evaluatie is een doeltreffend leerlingvolgsysteem ontwikkeld. Evaluatie is voor de academie een didactisch element met een breed spectrum en met verschillende complementaire werkvormen. Naast de permanente evaluatie in alle lessen acht de academie de formele evaluatiemomenten belangrijk omdat de leerkrachten de kans krijgen eerlijk en duidelijk te zijn voor de leerlingen. Het is een belangrijk overlegmoment om samen stimulerend toekomstgericht te kunnen denken.

Het **algemeen beleid** kent een leiderschapsstijl geïnspireerd vanuit een artistiek pedagogische coaching met een permanente aandacht voor de kwaliteit van de academie. Vanuit een transparante besluitvorming en een intense, visiegerichte samenwerking met het personeel, de leerlingen, de inrichtende macht en de vele partners, is het sterk pedagogisch project ontwikkeld. Deze ligt aan de basis van de geslaagde, toekomstgerichte, reconversie van de oude sigarenfabriek en haar omgeving. Er is een warme en opbouwende aandacht voor de noden van iedereen. Het leiderschap slaagt erin een evenwicht te bewaken tussen aansturen en coachen enerzijds en tussen de mensen staan anderzijds.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**. De academie krijgt een gunstig advies voor het erkenningsonderzoek. Zij slaagt erin om op een kwaliteitsvolle manier de onderwijsdoelstellingen te realiseren met zeer veel zorg en aandacht voor leerlingen en personeel.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus

Beeldende kunst

- monumentale kunst
- schilderkunst
- vrije grafiek
- beeldende vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op.

3.1.1.1 Beeldende kunst: beeldende vorming

Voldoet

De optie slaagt erin om de cyclische leerlijnen van een beeldende kunstopleiding goed onderbouwd en uitdagend voor alle leerlingen aan te bieden. Dankzij de goede persoonlijke begeleiding, evaluatie, infrastructuur, accommodatie en aangename sfeer in het atelier, behalen de leerlingen op overtuigende wijze de leerplandoelstellingen.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Het leerlingenaantal in deze optie daalde sinds de vorige doorlichting met 7%, tot een aandeel van 8% van de hele academie. Ten opzichte van de lagere graad vormt dit aantal een aandeel van 31%. Dit is nagenoeg gelijk aan het cijfer voor het Vlaams gemiddelde van 32 %.

Er is een hoge instroom van leerlingen uit de lagere graad van de eigen academie. Een hoog aantal leerlingen stroomt door naar het hoger kunstonderwijs. Sommige van de huidige leerkrachten volgden ooit zelf deze optie aan deze academie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De optie biedt kwaliteitsvol beeldend kunstonderwijs aan voor jongeren, zowel in de hoofdschool als in het filiaal te Kasterlee. De leerlingen kunnen beeldend artistieke uitdrukking geven aan hun ideeën en hun kijk op de wereld. Ze leren dit aan de hand van kwaliteitsvolle opdrachten die sterk aansluiten bij hun leefwereld en hen uitdagen om op creatief vlak hun grenzen te verleggen. Elk jaar opnieuw komen alle leerplandoelstellingen aan bod, in telkens andere opdrachten. De vakgroep organiseert dit bewust, zodat de leerlingen, die ook later zijdelings instromen, de basis van de doelstellingen niet hoeven te missen. Tijdens de atelierbezoeken kon de inspectie tal van gerealiseerde werken zien zoals drie dimensionaal uitgewerkte dieren uit recuperatiematerialen, zeedieren in gekleurd en geglazuurd keramiek en textiel, wit papieren kijkdozen, kleurrijke miniatuurprojecten in telkens één luciferdoosje. Er is veel aandacht voor de verhoudingen van de vormen en voor de expressieve en logische wijze om materialen aan elkaar te verbinden. De projecten zijn stapsgewijs ontwikkeld via ontwerpschetsen en try-outs. De bewustwording van de waarneming, zowel visueel in het atelier als veel ruimer in het dagelijkse leven stimuleert de leerlingen in het bedenken van bijzondere ideeën of concepten. Ze worden sterk uitgedaagd in hun creativiteit. De graad van afwerking is bovendien heel hoog. Het twee dimensionaal werk is eveneens heel gevarieerd van techniek en verzorgd uitgewerkt. De beeldende aspecten komen in aantrekkelijke en uitdagende opdrachten aan bod. De waarnemingsoefeningen vertrekken vanuit boeiende onderwerpen en dagen de leerlingen stevast uit om welbepaalde aspecten van hun beeld, als zelfstandig artistiek werk, in vraag te stellen. Ter voorbereiding wordt aan de leerlingen het werk van diverse kunstenaars getoond en besproken, om hen de diverse beeldende mogelijkheden te doen ontdekken. Daardoor experimenteren de jongeren gericht. Af en toe werkt de optie zich in de kijker met grotere projecten. Ze kunnen hierbij rekenen op een professionele ondersteuning van de technische dienst van de

gemeente of van lokale bedrijven.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De academie stelt veel en kwaliteitsvol materiaal voor de leerlingen ter beschikking.
Naast de vele tafels, stoelen, kasten en rekken beschikt, zowel het filiaal als de hoofdschool, over een kleine drukpers en een bakoven. Overal is er een computer met printer en internetverbinding. De grote wandpanelen laten toe om op een artistiek verantwoorde wijze veel beeldend werk van de leerlingen te tonen.

Infrastructuur

De lokalen in het filiaal zijn samen net groot genoeg voor de huidige groepen. Ze zijn ruim en voorzien van voldoende natuurlijk licht en goede kunstverlichting. De wanden laten toe om veel werken van de leerlingen op te hangen. Er zijn voldoende opbergruimtes.
Het groot atelier van de hoofdschool is één open ruimte die met mobiele prikboardwanden in drie open zones is onderverdeeld. De atelierruimte laat toe om de drie groepen als één groot geheel te zien, wat de interactiviteit tussen de groepen verhoogt. Daarnaast is er voldoende bergruimte. Ook dit atelier is voorzien van veel daglicht en goed kunstlicht.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De vakgroep ziet evaluatie van haar leerlingen als een natuurlijk en ondersteunend onderdeel van haar lespraktijk en doet dit op verschillende manieren. Er zijn de permanente evaluaties in elke les, zowel individueel als in groep. De leerlingen worden bovendien aangemoedigd om aan zelfevaluatie te doen. Daarnaast zijn er twee formele, schriftelijke, evaluatiemomenten, aan het eind van elk semester. Hierbij evalueert het lerarenteam per vestigingsplaats alle leerlingen volgens, evenwichtig opgebouwde criteria, zowel het proces, de motivatie als het gerealiseerde product. De vakgroep tracht vooral stimulerend te evalueren om de leerlingen niet af te remmen in hun ontwikkeling.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Alle leerlingen kunnen rekenen op een individuele en gedifferentieerde begeleiding volgens niveau en interesse. De vakgroep zet ieders sterkte in om alle leerlingen de best mogelijke ondersteuning te geven.
Elke leerling werkt aan de hand van een stappenplan elk project uit. Elke stap laat een bespreking met de leerkracht toe.

Sociale en emotionele begeleiding
Klasklimaat
Sociale vaardigheden

De vakgroep stelt in samenspraak met de leerlingen de groepen samen en schenkt hierbij veel aandacht aan een goede sfeer in het hele atelier. Zowel in de hoofdschool als in het filiaal werken de groepen in één ruimte aan telkens dezelfde soort opdrachten. Er is een aangename ontspannen sfeer, vol respect voor iedereen. De communicatie verloopt in een open geest.

Deskundigheidsbevordering
Verspreiding van expertise
Nascholingen

Het lerarenteam kent heel goed het werk en de motivatie van alle leerlingen. De vakgroep pleegt regelmatig overleg.

3.1.1.2 Beeldende kunst: monumentale kunst

Voldoet

De optie is voor haar domein toonaangevend in de wijze waarop de leerlingen met overtuiging de leerplandoelstellingen behalen. Met het eenvoudig maar bijzonder krachtig onderwijsaanbod leidt de vakgroep haar leerlingen op tot bezielde kunstbeoefenaars, ontwerpers en kunstenaars.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Het leerlingenaantal in deze optie steeg sinds de vorige doorlichting met 65%, tot een aandeel van 6 % van de hele academie en is ongeveer het tienvoudige van het Vlaams gemiddelde. Binnen de opties van de hogere en de specialisatiegraad is deze optie goed voor een aandeel van 9% van het geheel. Op Vlaams niveau is dit, rekening houdend met dezelfde opties, iets minder dan 6%.

Als grensgemeente trekt de academie veel volwassen leerlingen aan uit Nederland.

Regelmatig nemen leerlingen deel aan diverse wedstrijden, binnen de vrije of toegepaste kunsten. Vaak worden ze genomineerd, winnen ze prijzen of neemt een fabrikant hun project in productie. Een leerling won vorig jaar nog de tweede prijs van de Belfiusart, een nationale wedstrijd voor beeldende kunst.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De opleiding slaagt erin om met een helder, eenvoudig maar krachtig onderwijsaanbod de leerlingen de inzichten, vaardigheden en het plezier van onderzoekend creëren in de ruimte mee te geven.

De jaarplannen kennen een hele stevige horizontale en verticale samenhang.

Hierdoor garandeert de optie een gelijkgericht aanbod en een goede doorstroom.

De jaarplannen zijn gestoeld op een eigen app en bevatten duidelijk uitgeschreven doelstellingen en leerlijnen, conform de minimum leerplandoelstellingen. In een overzichtelijk schema staan de thema's van alle opdrachten voor alle jaren vermeld. Voor alle opdrachten is een heel strikte, dezelfde, timing vastgelegd. Enkele opdrachten zijn specifiek voor een bepaald jaar in de opleiding. Andere zijn aangeboden voor alle jaren, in dezelfde periode. De thema's zijn duidelijk, uitdagend om zich te verdiepen en sterk gericht op de inhoud van de opleiding.

Tijdens de atelierbezoeken kon de inspectie verbluffende voorstudies en projecten zien die gemaakt zijn vanuit eenvoudige thema's zoals lijn - vierkant - cirkel, van punt tot paviljoen, wit, zwart, crashtest van een ei, keien, bio-structuren en ruimte - volume. Overkoepelend leren de leerlingen intens tekenen naar waarneming. Tekenend is een belangrijk medium, naast maken en schrijven, om zich uit te drukken en bewuste ontwerpprocessen te realiseren. Tijdens de eerste twee jaren leren de leerlingen basistechnieken en bestuderen ze de beeldelementen. Halverwege de hogere graad worden de technische vaardigheden uitgebreid. De leerlingen experimenteren, met veel aandacht voor de derde dimensie, met beeld en materiaal. De materialen worden met veel zin voor experiment onderzocht naar hun limieten en mogelijkheden. Aan het eind van de hogere graad is er aandacht voor uitdieping, inhoudelijk en structurele werken. De leerlingen maken volwaardige eindproducten. De specialisatiegraad biedt leerlingen de kans om vanuit zelf te bepalen projecten zich nog verder te ontwikkelen en kunnen optioneel zich voorbereiden aan het zelfstandig kunstenaarschap. De leerlingen werken aan een portfolio.

Gesprekken met de leerlingen tonen aan hoe bewust ze reeds vanaf het midden van de opleiding op een heel zelfstandige wijze ontwerpmatig onderzoek verrichten. Ze weten hun creatief proces bovendien goed in de tijd te plannen. Elk ontwikkelt hiervoor zijn eigen methodiek. De opgelegde beperking in tijd stimuleert duidelijk hun creativiteit. Gedurende elke periode is er een mooie afwisseling van divergerend en convergerend onderzoek. Dit kan zowel documenterend, analyserend als experimenterend zijn, zowel over vorm, materiaal, techniek of inhoud. Dit onderzoek wordt mogelijk gemaakt door het werken in een eigen schetsboek waarin de eerste ideeën worden beschreven of geschetst en waarin de leerling reflecteert, vooral beeldend, over zijn project. De groei van elk project is hierdoor leesbaar. Bijna altijd slagen de leerlingen erin om hun eigen interesses, persoonlijke levensverhalen in dit onderzoek te betrekken zonder te vervallen in anekdotes. Ze begrijpen dat een artistiek project zowel het best 'vanuit zichzelf komt' als de anekdote overstijgt, om authentiek en krachtig te zijn voor zichzelf en voor een toeschouwer. Er is voldoende aandacht om zich te laten inspireren vanuit vormen, materialen, technieken, zogenaamde mislukte

experimenten of vanuit betekenissen. De leerlingen komen regelmatig tot een synthese en formuleren een artistiek ‘vernieuwende’ hypothese, die meestal is afgetoetst tegenover het werk van historische of hedendaagse kunstenaars, designers of architecten. Op deze wijze bewaken ze hun unieke positie als beeldend kunstenaar of ontwerper. Deze hypothesen werken ze uit in een beeldend, ruimtelijk project dat wordt afgetoetst aan het eigen onderzoek én aan nieuwe, eerder generieke, criteria. De leerling (onder-)zoekt naar zinvolle ingrepen in de ruimte, nieuwe beeldende gestalten en tijdsbeleving. Met analoge en digitale grafische middelen maken de leerlingen een presentatie van hun project in een concrete of denkbeeldige ruimte. Vaak is dit de eerste stap naar de relatie tussen hun object en de architecturale of natuurlijke ruimte. Dit gebeurt steeds met de aandacht voor het verleggen van eigen kunnen en het verruimen van inzichten. Er is bij iedereen een duidelijke open geest aanwezig met een grote luisterbereidheid voor opbouwende kritiek.

De optie is sterk gericht op de studie van projecten en in mindere mate op de realisatie ervan in de werkelijke ruimte, op schaal 1/1. De opleiding maakt zo optimaal gebruik van de lestijd om leerlingen de kans te bieden zich in de eerste plaats te vormen als ontwerper of conceptueel kunstenaar. Omdat veel interessant en inspirerend werk ontstaat vanuit de materie en het maak-proces, werken de leerlingen intens met heel divers materiaal dat zich min of meer vlot laat manipuleren. Ze doen dit nooit in de zogenaamde ware grootte of met het concrete materiaal dat ze op dat moment voor ogen hebben voor hun eindproject. In zowat elk project experimenteren leerlingen met de grenzen van meerdere materialen en vormen. Vaak resulteert dit tot ideeën voor projecten in een grotere schaal, met andere materialen. Er is voldoende evenwicht tussen ontdekkingen vanuit de materie en die vanuit het theoretisch denken, hetzij wiskundig, filosofisch of louter conceptueel. Dit laat toe om zes projecten per jaar op een hoog niveau te realiseren en leveren een grote leerwinst op.

Voor de uitvoering van de grootschalige projecten werken de leerlingen meestal samen met professionele vaklui. Vaak kan dit voor concrete opdrachtgevers zijn bij wie ze een beeldend project mogen realiseren, zoals de gemeente of diverse instellingen zoals de eigen academie.

De leerlingen aan het eind van de hogere graad en van de specialisatiegraad moeten regelmatig in diverse ruimtes hun projecten leren opstellen. Ze leren de expressie van hun werk in verschillende ruimtelijke contexten waarderen, vaak in relatie met ander beeldend werk. De leerlingen zijn in staat om hun eigen werk op een kwaliteitsvolle manier in de ruimte te brengen. Af en toe wordt ook nieuw werk gemaakt of werk aangepast in functie van de ruimte. Daarmee slaagt de opleiding met overtuiging in haar opdracht.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De opleiding beschikt over divers en actueel materiaal ter ondersteuning van de leerlingen. Er zijn enkele computers in het atelier, verbonden met het internet, een gewone printer én een 3D-printer. Er zijn goede kunstboeken voorhanden in het atelier, als aanvulling op een heel uitgebreide bibliotheek in het secretariaat. Voor de ruimte als leermiddel volstaat het atelier voor de eerste helft van de opleiding. Voor de tweede helft biedt de optie diverse ruimtes aan buiten de academie.

Infrastructuur

Het groot atelier op de tweede verdieping is toegankelijk via een lift. Het is een grote ruimte dat in open contact staat met het atelier van de optie architectuurtekenen. Deze openheid verhoogt de interactiviteit tussen beide opties. Daarnaast is een bergruimte. Het atelier is voorzien van veel daglicht en goed kunstlicht. De diverse ruimtes die de optie gebruikt buiten de academie, voor het werk in situ, zijn goed gekozen. De ruimtes zijn veilig, goed toegankelijk

en stralen een specifiek karakter uit. Dit zorgt voor de gepaste uitdagingen voor de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Zoals in de hele academie ziet de vakgroep evaluatie als een natuurlijk en ondersteund element van de lespraktijk en zet ze deze in op verschillende manieren. In elke les is er de permanente evaluatie, als begeleidingsvorm van elke individuele leerling. Daarnaast zijn er twee formele, schriftelijke evaluatiemomenten, aan het eind van elk semester. Hierbij evalueert de vakgroep de leerlingen volgens, evenwichtig opgebouwde criteria, zowel het proces, de motivatie als het gerealiseerde product.

De leerlingen die in een graad afstuderen presenteren voor een externe jury. Ze treden in dialoog met de jury en krijgen voldoende en gerichte feedback.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

De organisatie van de opdrachten werkt ondersteunend voor de leerbegeleiding, in het kader van het peer-leren en de realisatie van een krachtige leeromgeving. De leerlingen worden individueel en gedifferentieerd begeleid en kunnen tijdens de atelierwerking min of meer volgen wat de andere leerlingen doen. Verder in opleiding evolueert de rol van de leerkracht van eerder instruerend naar meer coachend.

Sociale en emotionele begeleiding

*Klasklimaat
Sociale vaardigheden*

Net zoals de hele academie hecht de optie veel belang aan een aangenaam klasklimaat voor de realisatie van haar krachtige leeromgeving. De leerlingen zelf zijn een belangrijke schakel in het hele leerproces. Ze wisselen op spontane wijze ervaringen en informatie aan elkaar uit waardoor de leertijd sterk wordt geoptimaliseerd en iedereen motiveert. In het kader van de ontwikkeling en het samenwerken in de opbouw van hun beeldend werk in ruimtes, is dit sociaal klimaat van uitermate groot belang.

3.1.1.3 Beeldende kunst: schilderkunst

Voldoet

De optie organiseert in een open geest, op een voorbeeldige wijze, een krachtige leeromgeving waardoor de leerlingen overtuigend de leerplandoelstellingen behalen. Een ruime waaier aan instrumenten, werkvormen en afspraken zijn vanuit een jarenlange lespraktijk gegroeid en hebben deze leeromgeving mee versterkt.

Outputgegevens

*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

Het leerlingenaantal in deze optie steeg sinds de vorige doorlichting met 4,5%, tot een aandeel van 30% van de hele academie. Deze optie heeft ongeveer het tienvoudige aantal leerlingen als het Vlaamse gemiddelde. Binnen de hogere en de specialisatiegraad aan deze academie is deze optie goed voor een aandeel van 45% van het geheel. Op Vlaams niveau is dit, rekening houdend met dezelfde opties, iets minder dan 37%.

Als grensgemeente trekt de academie voornamelijk veel volwassen leerlingen aan uit Nederland. De leerlingen doen veel inspanningen om deze opleiding te volgen en zijn heel enthousiast over de inhoud, aanpak en hun leertraject. Velen van hen blijven na de opleiding schilderen, exposeren of geven op hun beurt schildercursussen in hun regio.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

De leerlingen leren via een didactisch sterk opgebouwd stappenplan waarnemen, reflecteren en volgens hun eigen artistieke visie schilderen. Ze doen dit op een technisch hoog niveau. Het inhoudelijk reflecteren wordt geïnitieerd met het instrument 'werkmap'.

Het lesaanbod is strikt geordend per leerjaar en volgt duidelijk omschreven basis-leerlijnen van de diverse aspecten van het vak. De jaarplannen kennen een hele stevige horizontale en verticale samenhang. Hierdoor garandeert de optie een gelijkgericht aanbod en een goede doorstroom. Dit geldt minder voor de specialisatiegraad.

De vakgroep heeft op een heldere manier de visie uitgeschreven op schilderkunst voor de academie en zet hierin de krijtlijnen uit van de leerlijnen, de verwachtingen van de leerlingen en de rol van de leerkracht, onderbouwd met duidelijke argumenten.

In een eigen leerplan beschrijft de optie de algemene leerinhoud over beeldelementen, materiaal, technieken en attitudevorming bij de leerling. Deze inhoud is conform de minimum leerplannen. De leerlijnen en methodieken per leerjaar zijn duidelijk uitgeschreven. Deze instrumenten vormen de pedagogische architectuur waarbinnen de vakgroep elk jaar haar lessenplannen opmaakt en bijstuurt. Heel regelmatig overlegt de vakgroep om deze instrumenten te verbeteren.

Aan het begin van de opleiding werken de leerlingen voornamelijk aan opdrachten in functie van technische aspecten over waarneming en schildertechniek. Portretschilderen wordt ingeleid via werken naar gipsen beelden. De opdrachten volgen schildertechnische leerlijnen die chronologisch geordend zijn, te beginnen met de eerder formele inhoud, zoals de wetmatigheden van compositie, verhoudingen, planwerking, contrast, verschuiving, kleurwerking, enz. Naarmate de opleiding vordert, verschuift de aandacht op een cyclische manier naar het artistiek inhoudelijke van het werk van de leerling. De vakgroep gebruikt vaak welgekozen randvoorwaarden en beperkingen in de opdrachtomschrijving om de creativiteit en de focus bij de leerlingen te stimuleren.

De inspectie kon vaststellen dat voor het eerste jaar de opgebouwde stillevens goed voorzien zijn van gevarieerde voorwerpen uit velerlei materialen. De opstellingen zijn heel ruimtelijk met veel aandacht voor licht en materie en zijn duidelijk opgebouwd volgens kleurengroepen. Dit maakt het voor de leerlingen haalbaar om stapsgewijs materialen weer te geven en met kleur te leren werken. De leerlingen maken hun werk volgens een duidelijke methodiek. De leerlingen gebruiken hierbij een klein instelbaar kijkraam. Het werk van de eerstejaarsleerlingen is van heel verdienstelijk niveau. De aandacht voor de kwaliteit van het schilderij als zelfstandig, tweedimensionaal beeld groeit gestaag.

De waarnemingsopdrachten in het tweede en het derde jaar maken gebruik van collagetechnieken met papierstroken om een fragment van het stilleven samen te stellen en te letten op een krachtige compositie en kleurwerking. Voor heel veel leerlingen is deze oefening een eerste scharniermoment in de opleiding. Nu krijgen ze materiaal in handen om op een soepele manier zelf aan vormonderzoek te doen. Dit zorgt voor een mentale verschuiving in hun beeldvorming. Ze ontdekken op een intuïtieve manier hoe ze het beeld kunnen manipuleren. Ze leren hierover op een meer geobjectiveerde wijze reflecteren en maken meer bewuste en artistiek kwaliteitsvolle keuzes. In de lessen worden diverse schilders besproken die gelijkaardige technieken gebruiken. De eigen collage van de leerling is de voorstudie voor nieuw werk. Deze wordt niet letterlijk nageschilderd.

Dit geldt ook voor de portret- en modelklas. Hoezeer deze lessen veel technische beheersing vragen, ligt de nadruk op de interpretatie en de artistieke meerwaarde die elke leerling moet realiseren. De gerealiseerde werken zijn artistiek boeiende schilderijen waarin elke leerling zijn specifiek artistiek onderzoek verricht.

Naar het eind van de hogere graad worden de leerlingen uitgedaagd om hun eigen voorstellingsvermogen in te zetten om tot eigen interpretaties te komen. Dit is voor hen een tweede scharniermoment in de opleiding. Onderwerpen als landschap, lucht, de architecturale ruimte en de mens vormen de uitgangspunten

waarover de leerlingen schilderen. Ze experimenteren met succes. Daarnaast denken de leerlingen op een kritische wijze na hoe ze expressie kunnen geven aan hun waarden. Meer dan in de voorgaande jaren ontwikkelen de leerlingen een eigen wijze van kijken en schilderen.

De leerlingen in de specialisatiegraad worden aangemoedigd zelf te bepalen wat ze willen schilderen. Er zijn geen oplegde opdrachten meer voor de hele groep. Dit derde scharniermoment ervaren vele leerlingen als de grootste verandering in hun opleiding. Uit individuele gesprekken met de leerkracht bepalen de leerlingen hun onderwerpen, thema's, formaat en techniek. Indien nodig bieden de leerkrachten opdrachten aan om de leerling te helpen in het maken van deze keuzes. Een gelijkgerichte strategie is binnen de vakgroep niet afgesproken. De vakgroep bewaakt wel het niveau van de werken, het product, en stelt het onderzoeksmatig denken en handelen voorop. De ateliers van deze graad zijn gekenmerkt door een grote diversiteit en een hoge kwaliteit van het werk. Observaties en gesprekken met de leerlingen tonen de hoge graad van bewustzijn, het intensief zoekproces en de sterke betrokkenheid van de leerlingen aan.

Onderwijsorganisatie

*Groeperingsvorm
Onderwijstijd*

De leerlingen zijn gegroepeerd volgens leerjaar. Dit zorgt voor een sterke verticale leerlijn. De groepen zijn geschikt van grootte in functie van het lerarenteam en de grootte van de ateliers. Er is een gezonde discipline waarbij de onderwijstijd heel optimaal wordt aangewend.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

Elk atelier is goed uitgerust met didactische affiches en een computer met printer, aangesloten op het internet. Er zijn voldoende boeken als aanvulling op de zeer uitgebreide bibliotheek aan het secretariaat. Voor elke leerling zijn er goede schildersezels en verrolbare kastmeubeltjes verf en werkmateriaal, aan de bovenzijde voorzien van een vaste glasplaat om verf te mengen. De academie beschikt over veel materiaal en voorwerpen om stillevens op te bouwen.

Infrastructuur

De grote ateliers op de eerste en tweede verdieping zijn toegankelijk via een lift en stralen een specifiek karakter uit. Dit zorgt voor de gepaste uitdagingen voor de leerlingen.

Elk atelier heeft zijn eigen opbergruimte waar leerlingen in speciale rekken hun werken in kunnen bewaren. De ateliers zijn voorzien van veel daglicht en goed kunstlicht.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

Zoals in de hele academie ziet de vakgroep evaluatie als een natuurlijk en ondersteunend element van de lespraktijk en zet ze deze in op verschillende manieren. In elke les is er de permanente evaluatie, als begeleidingsvorm van elke individuele leerling. Af en toe wordt werk in groep door de leerkracht geëvalueerd, in de aanwezigheid van alle leerlingen. Daarnaast zijn er twee formele, schriftelijke evaluatiemomenten, aan het eind van elk semester. Hierbij evalueert elke leraar zijn groep leerlingen volgens, evenwichtig opgebouwde criteria, zowel het proces, de motivatie als het gerealiseerde product. Het lerarenteam tracht vooral stimulerend te evalueren. De leerlingen die in een graad afstuderen presenteren voor een externe jury. Zij verdedigen hun artistiek werk en krijgen hierop gerichte feedback.

Leerbegeleiding

*Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem*

Een belangrijk instrument in de leerbegeleiding is de persoonlijke werkmap. Ze stimuleert de artistieke ontwikkeling. Elke leerling legt vanaf dag één een artistieke werkmap aan waarin hij documentatie, inspiratie en het vrije zelfgemaakte werk in verzamelt. In dit medium kanaliseren de leerlingen bij aanvang van hun opleiding hun motivatie, inspiratie en ambitie voor en in de kunsten. Dit biedt elke leerkracht een duidelijk beeld van de beginsituatie. In een vraagggesprek krijgt hij duidelijke informatie over de interesses bij de leerling en

kan gericht advies geven voor de mogelijkheden naar de toekomst. Op regelmatige basis leggen de leerlingen deze map voor aan de leerkrachten en bespreken dit in kader van de persoonlijke en artistieke begeleiding. Vanaf het midden en naar het eind van de opleiding is dit het instrument bij uitstek om te reflecteren over hun artistieke experimenten en versterkt het hun zelfstandig artistiek vermogen om expressie te geven aan hun ideeën of gevoelens. Dankzij deze werkmap ontstaat voor elke leerling een duidelijk zelfbeeld. Hiermee kan de leerkracht iedereen heel gericht persoonlijk begeleiden. Het gebruik van een persoonlijke schets- en schilderboek voor elke leerling, waarin hij zijn creatieproces start en bijstuurt, kan dit leertraject nog meer stimuleren. Dit laat toe dat elke leerling zichzelf centraal kan stellen in zijn leer- en ontwikkelingsproces en een dialoog kan voeren met medeleerlingen en leerkracht.

In de specialisatiegraad is het gebruik van de werkmap onvoldoende benut in het artistiek leerproces.

Sociale en emotionele begeleiding

*Klasklimaat
Sociale vaardigheden*

De duidelijke afspraken met de leerlingen en de professionele, positieve sfeer binnen de vakgroep zorgen voor een goede, correcte en warme sfeer op de academie.

Deskundigheidsbevordering

*Verspreiding van expertise
Nascholingen*

In de vakgroep heerst een cultuur van verantwoordelijkheidszin naar alle leerlingen en naar de academie in haar geheel. Het is een open cultuur waarbij het debat over de kwaliteit van het kunstonderwijs aan deze academie voorop staat.

3.1.1.4 Beeldende kunst: vrije grafiek

Voldoet

De optie brengt in een heel goed uitgerust atelier de leerlingen in een bijzonder tijdsbesef met veel aandacht voor vorm, techniek en inhoud. De leerlingengroep vervult een actieve rol in de sterke leerbegeleiding waardoor de leerlingen met overtuiging de leerplandoelstellingen behalen.

Outputgegevens

*Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid*

Het leerlingenaantal in deze optie steeg sinds de vorige doorlichting met 7%, tot een aandeel van 3,5 % van de hele academie. Dit is ver boven het gemiddelde voor vrije grafiek in Vlaanderen, rekening houdend met het specifiek aanbod zoals aan deze academie. Binnen de opties van de hogere en de specialisatiegraad is deze optie goed voor een aandeel van 5% van het geheel. Op Vlaams niveau is dit, rekening houdend met dezelfde opties, iets meer dan 6%. Eveneens zitten in deze optie veel leerlingen uit Nederland. De leerlingen doen veel inspanningen om deze opleiding te volgen en zijn heel enthousiast over de inhoud, aanpak en hun leertraject. Velen van hen blijven na de opleiding bezig met grafiek, vaak in open atelierwerkingen of in hoger kunstonderwijs. Sommigen van hen exposeren regelmatig.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren*

Aan deze optie kunnen leerlingen op hoog niveau de vele grafische technieken aanleren, ingebed in een volwaardige artistieke opleiding. 'Het resoneren van tekens,' is wat de vakgroep boeit. Ze streeft dit na door te gebruik te maken van verschillende technieken zoals potlood, inkt, zeefdruk, houtgravure, burijn, ets, droge naald, lithografie en digitale beeldverwerking. De vakgroep werkt in het atelier vanuit de overtuiging dat vorm, inhoud en methode steeds op elkaar inwerken.

De jaarplannen kennen een goede horizontale en verticale samenhang. Hierdoor garandeert de optie een gelijkgericht aanbod en een goede doorstroom.

De eerste drie jaar van de opleiding leren de leerlingen de technieken volgens duidelijk omschreven leerlijnen, in klassikale opdrachten, zoals hoogdruk,

diepdruk, vlakdruk en doordruk. Dit geeft hen de kans om voldoende tijd te nemen om naast de pure technieken te ervaren hoe kwaliteitsvol grafisch werk ontstaat.

Tijdens de atelierbezoeken kon de inspectie duidelijk vaststellen dat het realiseren van grafisch werk een nauwgezet proces is, dat voldoende voorbereiding en een hoge concentratie vraagt. Er is veel aandacht voor waarnemingstekenen naar stilleven, interieur, naaktmodel, landschap, dieren, enz. Binnen elke technische opdracht geven de leerlingen inhoudelijk, artistieke, invulling, gebaseerd op de aangereikte beeldelementen die moeten worden onderzocht.

De leerlingen van het vierde jaar maken een jaarwerk, vanuit een zelfgekozen onderwerp of thema. De leerlingen van het vijfde jaar werken aan een oplage, een reeks waarvan de kwaliteit van elke afdruk even goed moet zijn als de andere. In de specialisatiegraden concentreren de leerlingen zich op nieuwe uitdagingen op technisch vlak en op persoonlijke vorminterpretaties. Zij doen dit heel zelfstandig.

De inspectie was tijdens de atelierbezoeken getuige van de intensiteit van dit ambachtelijk drukprocedé. Voor de leerlingen is dit zowel een fase van onderzoek als de voltooiing van het creatieproces van hun beeld.

De gesprekken met de leerlingen tonen aan hoe zelfstandig en bewust zij op een evenwichtige manier simultaan artisanale en artistieke onderzoek verrichten.

Niettegenstaande deze optie heel sterk op een ambachtelijke langzame techniek is gebaseerd slagen de leerlingen erin in een korte tijd op een hoog niveau met vorm en betekenis om te gaan. Ze zetten deze elementen op een goede manier in om uitdrukking te geven aan hun ideeën. Er gaat een liefde uit voor het vak en ze experimenteren gretig naar nieuwe mogelijkheden. Eveneens worden hedendaagse, zoals digitale, technieken ingezet om aan artistiek onderzoek te doen. De werken zijn expressief, persoonlijk en heel fijn afgewerkt.

Het artistieke werk mist op inhoudelijk vlak aansluiting met de huidige tijdsgeest. De leerlingen hebben een goede kennis en besef van de kunstgeschiedenis en -actualiteit. In het atelier wordt veel aandacht geschonken aan het grafisch werk van grootmeesters in de beeldende kunst, die voor het grote publiek vaak minder bekend zijn.

Uitrusting
*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

Het atelier van deze optie is bijzonder goed uitgerust met een uitgebreid gamma aan toestellen, werkmateriaal en technische ruimtes. Er is een krachtige computer met internetaansluiting en een printer. Een kleine bibliotheek is toegankelijk voor de leerlingen. Op de werkplekken hangen veiligheidsvoorschriften duidelijk zichtbaar op. Verschillende soorten vuilnisbakken laten toe om een goed afvalbeleid te voeren. Opmerkelijk is de afwezigheid van prikborden in het atelier om werk van leerlingen aan op te hangen. Een wand van panelen is voorzien in de aanpalende gang naast het atelier. Dit is een beperking in het pedagogisch comfort van de optie. Veel werk ligt verborgen in mappen waardoor de verschillende groepen onvoldoende elkaars werk kunnen zien.

Infrastructuur

Het grote atelier heeft grote ramen en goed kunstlicht. Er is een opbergruimte waar leerlingen een deel van hun werken kunnen bewaren. Een douche in een apart lokaal in het atelier laat toe om bij brandwonden de juiste eerste zorg toe te dienen.

Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

De visie en het verloop van de evaluatie is zoals bij de andere opties aan de academie. Als voorbereiding op de formele evaluatiemomenten zijn er bijna elke week klassikale evaluaties van telkens één leerling en dit duurt ongeveer een uur. De leerlingen praten openlijk over elkanders werk. Dit maakt van deze

momenten interactieve leermomenten. De evaluatie is duidelijk een weerspiegeling van de lespraktijk.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Net zoals de andere opties aan de academie kan de optie verder bouwen aan de krachtige pedagogische architectuur die voor de hele academie ontwikkeld is. De optie heeft een heel divers publiek. Een groot deel van hen heeft ergens een vooropleiding gevolgd, zoals aan de tekenkunst op deze academie. Voor anderen is alles nieuw. De vakgroep benadert elke leerling individueel om zo het best te kunnen inspelen op de noden, interesses en ambities van elke leerling. De werking van de groep zorgt ervoor dat de leertijd voor elke leerling optimaal wordt benut. De groep leerlingen is een actief middel om elke leerling een sterke leerbegeleiding te bieden in de vorm van peer-leren. De leerkracht modereert deze gesprekken, coacht en waar nodig instrueert hij. De leerlingen plegen regelmatig overleg en helpen elkaar spontaan tijdens de vele drukprocedures. Elke leerling legt een logboek aan en beschikt over een schetsboek. In het logboek schetsen en noteren ze hun eerste ideeën voor hun opdracht of project, houden nota's bij en reflecteren over hun ervaringen in de opleiding. Heel regelmatig leggen ze dit voor aan hun leerkracht.

3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De academie gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles, risicoanalyses en inspraak van het personeel uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de academie toont aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel en leerlingen. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is concreet: doelgericht want rekening houdend met vastgestelde tekorten en daardoor betekenisvol voor de academie; planmatig met een duidelijk beeld van de kostprijs en zekerheid over het vereiste budget.

Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland. De academie heeft aandacht voor maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren. Deze aandacht toont aan dat de instelling proactief handelt. Dit leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op de verschillende locaties waarvan de instelling gebruikmaakt.

4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De leerbegeleiding heeft tot doel een bewuste cultuur-en kunstbeleving en -beoefening te stimuleren. De academie richt zich in haar opdracht niet enkel tot het 'hoofd' en de 'handen' van de leerling maar ook tot het 'hart'. De leerbegeleiding ondersteunt en stimuleert de ontwikkeling van het creatieve gedrag en een kunstzinnige levenshouding. Ze verruimt en verfijnt het beoordelings- en het uitdrukkingsvermogen van de leerling. De leerbegeleiding is stevig verankerd in de hele academie, zowel in de lagere en middelbare graad als in de hogere en specialisatiegraad. Het is een belangrijk onderdeel van het artistiek onderwijsleerproces en hangt nauw samen met de evaluatie.
- Ondersteuning** Verschillende documenten zoals het schoolwerkplan met het app geven een duidelijke houvast voor de leerkrachten. De opleiding in de hogere en specialisatiegraad start voor elke leerling met de proefperiode van een viertal weken om na te gaan of de leerling in de optie wel op zijn juiste plaats zit. Op een centrale plaats houdt de academie informatie over het leertraject en specifieke leerbehoefte van elke leerling bij. De sterk opgebouwde en duidelijke omschreven leerlijnen, uitgewerkt in een lessenplan en in uitvoerig opgebouwde jaarplannen hangen duidelijk zichtbaar op in elk atelier. Ter aanvulling krijgen leerlingen regelmatig syllabi mee, als cursusmateriaal. De vele boeken in de ateliers dienen vooral als illustratie bij de lessen en als inspiratie bij de uit te voeren opdrachten. Dit alles ondersteunt op een heldere wijze de leerbegeleiding. Op atelierniveau dient de persoonlijke werkmap om de eigen artistieke ontwikkeling te stimuleren. Elke leerling wordt gevraagd een werkmap aan te leggen waarin hij documentatie, inspiratie en het vrij en zelfgemaakte werk verzamelt.
- Doeltreffendheid** Dankzij de proefperiode worden de leerlingen op de juiste manier begeleid in hun keuze van optie. De transparantie in de reglementen zorgt ervoor dat de verwachtingen van de leerlingen en de academie voor iedereen helder zijn. De werkmap geeft elke leerling een heel duidelijk beeld van zichzelf aan de leerkracht waardoor deze gericht een persoonlijke begeleiding kan geven, rekening houdend met zoveel mogelijke facetten. De evaluatiefiche biedt een goed overzicht van de evolutie van de leerling. Ze geldt voor heel de opleiding en is daardoor een belangrijke element in de leerbegeleiding. Hierdoor is de evaluatiefiche eveneens een leerlingvolgsysteem.
- Ontwikkeling** De verschillende vakgroepen overleggen regelmatig in welk mate leerlingen nog beter begeleid kunnen worden gedurende de opleiding. Dankzij dit overleg en in samenspraak met de directie worden regelmatig elementen uit de leerbegeleiding bijgestuurd.

4.2 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De academie wilt toegankelijk zijn voor iedereen maar stelt in haar opdracht duidelijk voorop om artistiek onderwijs te bieden dat leidt naar artistieke vorming. Zij ziet evaluatie als een didactisch onderdeel van de artistieke vorming en complementair aan de leerlingbegeleiding. Ze acht de formele evaluatiemomenten belangrijk omdat de leraar de kans krijgt eerlijk en duidelijk te zijn voor de leerling. Het is een belangrijk overlegmoment om samen stimulerend toekomstgericht te kunnen denken.
- Ondersteuning** De sterke pedagogische architectuur van de academie maakt het evalueren eenvoudig en duidelijk. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt en in welk artistiek pedagogisch kader de academie dit plaatst. Zo is er in elke les permanente evaluatie, als begeleidingsvorm van elke individuele leerling. Leerlingen worden ook gestimuleerd tot zelfevaluatie. Daarnaast zijn er twee formele, schriftelijke, evaluatiemomenten aan het eind van elk semester. Hierbij evalueert het lerarenteam de leerlingen op basis van evenwichtig opgebouwde criteria, zowel het proces, de motivatie, als het gerealiseerde product. De leerlingen die in een graad afstuderen presenteren voor een externe jury. Deze is samengesteld uit kunstenaars en lesgevers die een expertise hebben in het domein van de optie. De leerkrachten zijn actief betrokken in de keuze van de externe juryleden. Deze keuze is uitermate belangrijk voor de kwaliteit van de beoordeling van de externe jury. De academie bewaakt dat een jurylid minstens twee jaar na elkaar komt in functie van de continuïteit van de evaluatie. Na elk formeel evaluatiemoment is er, op de lagere graad na, een schriftelijke en mondelinge terugkoppeling met de leerling. De evaluatiefiches zijn voor alle opties zoveel als mogelijk gelijk. De aandachtspunten kunnen per leerjaar in een optie verschillen. De leerling krijgt een rapport van de evaluatie mee. De evaluatiefiche is een overzicht van alle evaluaties doorheen de opleiding. Dit laatste is een leerlingvolgsysteem dat toegankelijk is voor de leerkrachten en directie.
- Doeltreffendheid** De evaluatiefiche brengt duidelijk in kaart hoe elke leerling evolueert in de opleiding. Afwijkingen van het verwachte leertraject worden hierdoor snel vastgesteld en vormen een ondersteuning voor de leerbegeleiding. Indien een leerling dreigt niet te kunnen slagen plegen de leerkrachten overleg met de collega's van het voorgaande én het daarop volgende leerjaar. Zo maakt de vakgroep gebruik van een breed en gedragen referentiekader voor de beoordeling van haar leerlingen. De permanente evaluatie en overlegmomenten dragen ertoe bij dat leerlingen zeer goed beeld van hun artistiek ontwikkelingstraject krijgen.
- Ontwikkeling** De evaluatie van de leerlingen is telkens de aanleiding tot zelf-evaluatie van de academie. De jaarlijkse aanpassingen aan de pedagogische architectuur van de academie tonen aan dat de academie sterk ontwikkelingsgericht denkt en handelt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De leiderschapstijl is geïnspireerd vanuit een artistiek pedagogische coaching met een permanente aandacht voor de kwaliteit van de academie. Vanuit een intense samenwerking met het personeel, de leerlingen, de inrichtende macht en de vele partners, is de directie erin geslaagd om een sterk pedagogische architectuur en hiervoor een goede brede ondersteuning te ontwikkelen. Er is steeds een warme en opbouwende aandacht voor de noden van iedereen. De directie slaagt erin een evenwicht te bewaken tussen aansturen en coachen enerzijds en tussen de mensen staan anderzijds. De grote aandacht voor een goede samenwerking met de inrichtende macht, bedrijven, socio-culturele organisaties en andere partners biedt de academie vele opportuniteiten en draagt bij tot een aantrekkelijk imago van haar kunstonderwijs in een ruime regio.
- Visieontwikkeling** Het helder en ambitieus artistiek pedagogisch project laat de academie toe om op een pragmatische wijze haar rol met grote geloofwaardigheid te vervullen. De academie streeft het aanbieden van een volwaardige kunstopleiding na waarin zowel talentrijke mensen opgeleid en aangemoedigd worden voor een carrière als professioneel kunstenaar als waarin anderen op een verantwoorde manier artistiek bezig kunnen zijn. Ze wil daarnaast een inspirerende ontmoetingsplaats zijn voor amateurs en professionelen. De academie slaagt erin om dit ambitieus project kwaliteitsvol te realiseren. De pedagogische architectuur ligt aan de basis van de geslaagde, toekomstgerichte, reconversie van de oude sigarenfabriek en haar omgeving.
- Besluitvorming** Het secretariaat staat als hart van de academie in voor de sturing van de dagelijkse werking ter ondersteuning van leerlingen en leerkrachten. Het korps wordt steeds op formele en informele manier betrokken in de besluitvorming. Vanuit een transparant referentiekader toetst de directie het advies of mening van het korps af en neemt haar verantwoordelijkheid in het nemen van beslissingen. De besluitvorming vertrekt vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheidszin voor kwaliteitszorg.
- Kwaliteitszorg** Alle aspecten van de gehele academiewerking zoals personeelsbeleid, het beleid van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, het logistiek beleid en het artistiek pedagogisch onderwijskundig beleid werken complementair en ondersteunend op elkaar in. Aan deze academie is kwaliteitszorg een attitude bij iedereen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De overtuigende leerplanrealisatie voor de vakken beeldende vorming, monumentale kunsten, schilderkunst en vrije grafiek.
- De realisatie van een sterke pedagogische architectuur, waarvan het gebouw het exponent is.
- De realisatie van een krachtige leeromgeving.
- Het ter beschikking stellen van veel en kwaliteitsvol materiaal voor de leerlingen.
- De realisatie van een open cultuur waarbij het debat over kwaliteit van het kunstonderwijs voorop staat.
- De manier waarop de academie de tekorten van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving opspoort en beheerst, is een voorbeeld van goede praktijk. Ze werkt deze tekorten weg vanuit een prioriteitenplanning.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De stevige verankering van leerbegeleiding in de hele academie.
- De organisatie van een proefperiode voor elke leerling van de hogere en specialisatiegraad.
- De evaluatiepraktijk als didactisch onderdeel van de artistieke vorming en als ondersteuning voor een doeltreffend leerlingvolgsysteem en complementair aan de leerbegeleiding.
- Het sterk ontwikkelingsgericht denken en handelen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het leiderschap vanuit een artistiek pedagogische coaching met de permanente aandacht voor de kwaliteit van de academie.
- De grote aandacht voor de samenwerking met alle betrokken partijen, bedrijven, socioculturele organisaties en andere partners.
- De realisatie van een sterk app, met een pragmatische ambitieuze en geloofwaardige opdracht voor de academie.
- De besluitvorming, vanuit een transparant kader, met het oog op gemeenschappelijke kwaliteitszorg.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor beeldende kunst.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid en hygiëne'.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Wouter CORNILLIE de inspecteur-verslaggever	Marc HERMANS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	